

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม
การจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
สมหญิง วงศ์พิทักษ์

บทคัดย่อ

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 130 คน จาก 16 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 4 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ (2) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู (3) ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครู และ (4) ด้านการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บทนำ

การศึกษานับเป็นหัวใจสำคัญของการเตรียมความพร้อม การสร้างและพัฒนาคน เพื่ออนาคตของประเทศ ทุกประเทศให้ความสำคัญต่อการศึกษา และหลายประเทศใช้เป็นนโยบายหลักในการพัฒนาประเทศ สำหรับประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอันดับแรกๆมาอย่างต่อเนื่อง แม้อิทธิพลที่ผ่านมามีประเทศไทยประสบกับปัญหาการศึกษาหลายด้านและมีการปฏิรูปการศึกษามาแล้วเป็นระยะๆ ซึ่งบางปัญหาได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น แต่บางปัญหาแก้ไขแล้วยังไม่หมดไป และยังมีปัญหาใหม่เกิดขึ้นอีก จึงเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 มีบทบัญญัติให้มีสภาพปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ “การศึกษา” เป็นด้านหนึ่งที่ต้องดำเนินการให้มีการปฏิรูปเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว (อุษา ชูชาติ, 2558:1-2) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการบริหารและจัดการศึกษา ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้มีการประเมินมาตรฐานด้านผู้บริหารไว้ 4 ด้าน โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 10 ตัวบ่งชี้ที่ 3 กำหนดให้ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2550:28)

ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมพัฒนางานวิชาการให้กับครู และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตบางขุนเทียน พบว่า

ยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ผู้เรียนยังขาดทักษะในกระบวนการแสวงหาความรู้ อุปกรณ์การสอนที่ไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอ เทคนิคการสอนของครูยังไม่พัฒนาไปตามนวัตกรรมแนวใหม่ ในขณะที่เดียวกันการประเมินผลการบริหารงานวิชาการของบางโรงเรียนในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่ายังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง (สำนักทดสอบการศึกษา, 2552:1-2) จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวย่อมเกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารที่มีต่องานวิชาการ ซึ่งจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความเชื่อมั่น ความศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียนที่มารับบริการทางการศึกษา อันจะทำให้มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง สำนักงานเขตบางขุนเทียนเป็น 1 ใน 50 เขต การปกครองของกรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนในความรับผิดชอบ 16 โรงเรียน จัดว่าเป็นสำนักงานเขตที่มีโรงเรียนขนาดใหญ่ในสังกัดอยู่เป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อผลลัพธ์ภาพรวมทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครให้ดีขึ้น การบริหารงานวิชาการนับเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของการบริหารสถานศึกษาเพราะวิชาการเป็นเป้าหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อดำเนินงานและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมวิชาการในโรงเรียน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553:2)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาบริหารงานพร้อมทั้งมีภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารสถานศึกษา รวมถึงการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา เพราะผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงนโยบายต่างๆและเหตุการณ์ในปัจจุบันมาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลเพื่อบริหารงานวิชาการและงานด้านอื่นๆในการขับเคลื่อนสถานศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียนศึกษา เพื่อให้ทราบถึงเจตคติต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม

การจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน
ในครั้งต่อไป โดยเฉพาะครูที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 16 โรงเรียน
จำนวน 805 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random
Sampling) แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 130 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศและประสบการณ์ในการทำงาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการ
บริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการ
จัดการเรียนรู้ของครู ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครู และ
ด้านการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง
ของเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) และค่าความ
เชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค
(Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. สถานภาพส่วนบุคคล 2. สอบถามความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนในเขตบางขุนเทียน (คำถามปลายเปิด)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) หากมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Post hoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 130 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด และรองลงมาได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี
2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการ

เรียนรู้ของครู ด้านการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู และด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครู

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การแสดงความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงปฏิบัติงานที่แสดงออกถึงความสามารถในการนำครูทำกิจกรรมทางวิชาการเพื่อปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู การติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครู และการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู โดยใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และสถานศึกษามีขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนในการวางแผน การดำเนินงาน และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของครูให้มีความรู้ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และตามความสนใจของครู ดังที่บุญนาค ทับทิมไทย (2557:35) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการคือการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่บ่งชี้ถึงความเป็นผู้นำกลุ่มและมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถสังเกตได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ประเมิน

ได้จากความคิดเห็นของครูในสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชรี เอี่ยมไผ่ (2557) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งอภิปรายความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดมุมรักการอ่านภายในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนครูและบุคลากรให้มีการจัดกิจกรรมสำคัญเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูและนักเรียนนำผลงานจากการเรียนการสอนในห้องเรียนมาจัดแสดงภายนอกห้องเรียน แสดงว่าครูมีความเห็นว่าผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในโรงเรียนในการสนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน กิจกรรมที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและการนำผลงานมาแสดงนอกห้องเรียนซึ่งเป็นการกระตุ้นและท้าทายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีผลต่อการพัฒนาการทำงาน of ครู รวมถึงผู้บริหารมีการวางแผน ส่งเสริมและสนับสนุนโดยอาศัยความร่วมมือของผู้บริหารและครูในโรงเรียน ตามที่วิณัฐพัชร์ โพธิ์เพชร (2556:18) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ คือ การร่วมมือกับครูในการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่มีความท้าทายสูงเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ขั้นสูง เนื่องจากบรรยากาศที่มีความท้าทายสูงจะเป็นแรงกระตุ้น สามารถจูงใจให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น ความพยายามในการเรียนรู้อย่างจริงจัง การสร้างบรรยากาศที่มีความท้าทายสูง เป็นการสร้างบรรยากาศเชิงบวกซึ่งผู้บริหารจะมีบทบาทในการช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครู สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพชาติ ชุ่มชื่น (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ

ผู้บริหารโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่าด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนมากมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและความพร้อมของโรงเรียน สนับสนุนให้ทุกกลุ่มงานและทุกกลุ่มสาระมีการจัดประชุมเพื่อวางแผนและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภายในกลุ่ม สนับสนุนให้มีการจัดและใช้สถานที่เพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงาน บทความ เอกสารหรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนระดับมาก

ด้านที่ 2 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงพร้อมทั้งมีการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อวิเคราะห์และแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ แสดงว่า ครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นอย่างดี โดยการให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนรู้อันทันสมัยและสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด สุพชาติ ชุ่มชื่น (2553:6) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู คือ การที่ผู้บริหารใช้กลวิธีหรือกระบวนการต่างๆในการส่งเสริมการสอนอย่างเป็นลำดับขั้นตอนพร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูนำสื่อและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการสอน และกระตุ้นให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิราวัลย์ ศรีกระท่อม (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 10 ด้าน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านที่ 3 การติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนิเทศ กำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนิเทศการสอนของครูในแต่ละกลุ่มสาระเพื่อใช้ในการพัฒนาการสอน และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ แสดงว่า โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีการติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครูในการนิเทศติดตามอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกสายชั้นมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติงาน ทั้งจากการประชุม วางแผนและการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ดังที่จิตาภา เพียรเจริญ (2555:9) ได้กล่าวว่า การติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทในการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้กระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งผลให้บุคลากรได้รับความรู้และมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เกิดการสร้างสรรควิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน สร้างความมั่นใจและมีกำลังใจในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมมา อยู่ชมญาติ (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูมีพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการด้านการกำกับการติดตามการปฏิบัติการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและร่วมกันแก้ไข ผู้บริหารตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนการสอนของครูก่อนสอนทุกภาคเรียน ผู้บริหารให้ครูทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารตรวจเยี่ยมครูขณะที่ทำการสอนและให้คำแนะนำที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

ด้านที่ 4 การสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู โดยภาพรวมและรายข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษายกย่อง ชมเชยและประกาศเกียรติคุณ ครูทุกคนที่มีผลงานทางวิชาการดีเด่นอย่างทั่วถึง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูอบรม พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการทำและส่งผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของครูให้สูงขึ้น และผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งข้อมูลข่าวสารในการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพให้ครูทราบอยู่เสมอ แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีการยกย่อง ชมเชย สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นวิธีการกระตุ้นให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ตามที่กัญญ์วรา เครื่องพาที (2556:6) ได้กล่าวว่า การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับครูในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตาภา เพียรเจริญ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับด้านนี้อยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่สองอาจเนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต พัฒนาครูให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง ครูเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน หากครูได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพมากขึ้น

2. จากผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครูทั้งเพศชายและเพศหญิงมีหน้าที่และภาระงานด้านวิชาการที่

เหมือนกัน ตามโครงสร้างและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู 4 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ (2) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู (3) ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครู และ (4) ด้านการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู เนื่องจากไม่ว่าข้าราชการครูเพศชายหรือเพศหญิง มีภาระงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ตามที่รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550:31-32) กล่าวว่า การปฏิบัติงานภายใต้นโยบายและกฎหมายเดียวกัน โดยการนำมากำหนดนโยบายและวางแผนด้านวิชาการ จึงทำให้ครูทั้งสองเพศมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสามารถคล้องกับงานวิจัยของนุชรี เอี่ยมไผ่ (2557) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการตามโครงสร้างนโยบาย กฎเกณฑ์และโครงการต่างๆ จากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่และสำนักงานการศึกษา ตามที่นุชรี เอี่ยมไผ่ (2557:98) ได้กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานตามนโยบายด้านการศึกษาจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีการอบรมผู้บริหารก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนในรูปแบบเดียวกัน จึงทำให้ครูต่างประสบการณ์กันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสามารถคล้องกับงานวิจัยของวิราวัลย์ ศรีกระทุม (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม

กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นโดยจำแนกตามประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้มีห้องปฏิบัติการสำหรับใช้จัดการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา สนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน และสนับสนุนให้มีการจัดสภาพห้องเรียนที่มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสอนซ่อมเสริม กรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.3 ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการนิเทศ ติดตาม ซึ่งให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครู คู่มือ ติดตามครูที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และสังเกตการณ์สอนอย่างไม่เป็นทางการอยู่เสมอ

1.4 ด้านการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการของครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการมอบรางวัลในการปฏิบัติงานของครูที่สอดคล้องกับภาระงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารงานด้านอื่น ได้แก่ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบุคลากรและการบริหารงานทั่วไป

2.2 ควรทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำเกี่ยวกับด้านอื่นที่สอดคล้องกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 ควรทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กัญญ์วรา เกรียงพาที. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตภา เพียรเจริญ. (2555). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการจัดการศึกษา, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- นุชรี เอี่ยมไผ่. (2557). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญนาค ทับทิมไทย. 2557. การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการพัฒนาวิชาชีพของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตราชเทวี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปทุมมา อยู่ชมญาติ. 2556. พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษาพิเศษ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

- วิญฐพัชร โพธิ์เพชร. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสยาม.
- วิราวัลย์ ศรีกระท่อม. (2555). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการ
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2553). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. สารนิพนธ์สาขาวิชา
การจัดการศึกษา, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- สำนักงานทดสอบการศึกษา. (2552). รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2550).
มาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬ
ทอง.
- อุษา ชูชาติ. (2558). วารสารวิจัยทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. ค้นเมื่อ
20 เมษายน 2559, จาก [www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/1417-
file.pdf](http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/1417-file.pdf)